

DARUM SOGN

Nr. 2

Juni 2020

48. Årg.

Konfirmation i Darum Kirke

Søndag, den 30. august 2020 kl. 09.30 og kl. 10.30

Følgende forventes konfirmeret i Darum kirke den dag:

Anna Teibel Raben, Lille Darumvej 11

Anders Christensen Aakjær, Gl. Darumvej 32

Bertel Juul Vesterbæk, Østertoften 75

Christian Schollert Pedersen, Ribevej 1

Johannes Hedegaard Madsen, Feilbergvej 6A

Louise Bjerre Mørch, Østertoften 34

Marcel Jensen, Refshedevej 5

Mia Melton Schønnemann, Fladhøjvej 4

Noah Beck Høgh, Østertoften 40

Sif Holm Schunck, Lille Darumvej 21

Signe Ahrenkiel Møller, Alsædvej 2A

Thea Kjær Møller, Nørremarkvej 21

Thore Luca Böttcher, Gl. Darumvej 9

Husk at hejse flaget for årets konfirmander!

KIRKELIG VEJVISER

Sognepræst Thea Laukamp er på barsel
Vikar er Charlotte Quiring (chq@km.dk)
Feilbergvej 15
St. Darum
6740 Bramming
7517 9220 (*Træffes efter aftale alle dage undtagen mandag*)

Graver
Thomas Bruun
Hverdage undt. mandag, fra kl. 8 - 16
tlf. 2164 2346
E-mail: darumkirkegaard@mail.dk

Menighedsrådets formand:
Anton Nielsen
Lille Darumvej 7
6740 Bramming
Tlf.: 7517 9018

Redaktion af sognebladet:
Charlotte Quiring (ansvarshavende)
Thomas Andersen (layout)
Menighedsrådet (tryk)
Indlæg til næste nr. sendes
senest 15. august 2020
til chq@km.dk

Gudstjenesten er tilbage!

Der har hele tiden været gudstjenester: tv-gudstjenester og andagter på diverse net-medier samt pilgrimsvandring – alene eller i små grupper med afstand. Og nu kan vi samles igen i vores lokale kirke og sammen fejre Gud og lad os tiltale af ham. For gudstjenesten går begge veje – lovsang og taksigelse fra vores side, tiltale og nærvær i sakramenterne fra Guds side. Plus alle de andre aspekter, der svinger og klinger med, når Gud møder mennesker.

Den forgangene tid, hvor det ikke har været muligt at stå sammen med menigheden i kirkerummet, har jeg bl.a. brugt på at reflektere over gudstjenesten. Hvad gør gudstjenesten til en gudstjeneste? Hvilke elementer er uundværlige? Hvad kan transporteres med ord og hvor skal der andet eller mere til? Kan nadveren f.eks. gives "digitalt" – altså sådan, at præsten siger indstiftelsesordene og den, der lytter med på den anden side af skærmen selv tager noget brød og vin? Mange spørgsmål er dukket op, mens kirkerne var lukkede.

Landets biskopperne havde i forvejen lagt op til, at der skulle diskuteres liturgi, nadver og dåb i landets menigheder i år. På en måde er sådan en diskussion "druknede" i krisen. Men jeg har oplevet, at nogle af disse spørgsmål har vundet helt ny aktualitet, når virkeligheden er så radikal forandret. Lige pludseligt skal vi forholde os til ritualer, måder at fejre gudstjeneste på, sakramenternes gennemførelse, som ellers "bare kører". Når den vante gudstjeneste ikke kan holdes, må der tænkes helt ind til og helt konkret om, hvad der gøres hvornår og hvordan, så det stadig (eller på nye måder) er meningsfyldt. Jeg er kommet til nogle helt nye vinkler og måder at tænke gudstjeneste på – nødtvunget men bestemt ikke modvilligt.

Når jeg tænker gudstjeneste, tænker jeg især på ord. Jeg tænker meget over, hvad der kan eller skal siges med hvilke ord på hvilken måde. Nu er der lige udkommet Bibelen 2020. Og selvom jeg ellers er stor fortalere for, at der skal

være så nutidigt et sprog i gudstjenesten som overhovedet muligt, er der nogle udtryk, som jeg nødigt vil opgive, selvom de ikke er den del af det daglige sprog. Jeg kan ikke leve uden ord som nåde, synd, frelser og velsignelse. Salmer hænger tæt sammen med ord – de er ord sat på musik. Derfor vælger jeg som regel salmer ud fra deres tekst. Men der er bestemt melodier, der bare kan noget – næsten uanset teksten. F.eks. er det for mig (med min tyske baggrund) altså specielt at synge påskesalmen "Dig være ære, Herre over dødens magt" på den melodi, der for mig er indbegrebet af en festlig adventssalme.

Sådan er der mange tanker og følelser forbundet med de ritualer og den musik, vi bruger i kirken til at fejre gudstjeneste, altså Guds tjeneste for os og vores tjeneste for Gud.

Nu har vi været i en lang og ufrivillig "faste" fra gudstjenesten. Jeg er nysgerrig på, i hvilket omfang I har savnet gudstjenesten eller kirkerummet. Og hvad præcis i det I har savnet? Var de digitale andagter et godt alternativ? Som jeg hørte en ung mand sige: "Fordelen ved en andagt på facebook er, at man ved, at den kun varer 12 minutter." Eller er det netop for kort for at fordybe sig i en sætning eller længere tekst fra biblen? Hvad med atmosfæren i kirken versus i stuen, hvor man sidder foran skærmen? Hvor vigtig er sangen – og musikken i det hele taget? Og hvad med synsansen – hvad tiltrækker sig øjnene opmærksomhed, når man sidder i kirken eller foran en skærm med skiftende billeder?

Mit håb er, at I, der bruger kirken – lige meget hvor tit eller sjældent – har gjort jer nogle tanker omkring, hvad gudstjenesten og kirkerummet betyder for jer og hvorfor. Det kunne være skønt, hvis der kommer en ny refleksion om gudstjenesten ud af dette års fasten, der varede helt hen til Kristi Himmelfarts dag.

På snarligt gensyn!

*Charlotte Quiring,
vikarierende sognepræst*

Kyndelmisse 2020

Kyndelmisse den 2.februar = fejring af lysets komme

Helheden, FDF, menighedsrådet, præst og kommende konfirmander gik sammen om et nyt fællesarrangement: Eftermiddagskaffe/te med hjemmebag "kom med en særlig kage" i sognehuset kl. 15.00

Helheden satte gang i en bage-kage dyst: "Alle med god interesse i kagebaking, kom med kage til fælles kaffe/te bord i sognehuset kl. 15.00 – der er bedømmelse af kagerne og præmie....."

Og det viste sig at der faktisk er rigtig dygtige og kunstneriske kagebagere her i byen.... og det var ikke noget let opgave for de 2 dommere – der blev uddelt præmier og der var kage nok til alle.

Efter kaffebordet blev der tændt fakler for lys og fællestur hen til Kyndelmissegudstjeneste kl. 17.00 ved sognepræst Charlotte Quiring.

Et godt arrangement med søndagskaffe/te kagebord, godt fremmøde i alle aldre - og stemningsfuld fejring af Kyndelmisse her i vores landsby.

Coronakrisen genbesøgt:

Meget kunne nok blive helt anderledes – hvis vi tør

Det er flere steder blevet fremhævet, at Coronakrisen på sigt kan udvikle sig til at være en mulighed fyldt med åbninger, og ikke alene en "usynlig fjende," der for en tid har lukket både samfundet ned og dets borgere om sig selv.

Det skal dog her pointeres, at for overhovedet at kunne anlægge et positivt syn på Coronakrisen, så kræver det naturligvis, at man er så privilegeret, at man ikke er blevet truet på livet af COVID-19, hverken økonomisk eller fysisk. Det er klart.

Den situation må jeg i det store hele anse mig selv for at være i, og derfor vil jeg i det følgende forsøge at udtrykke nogen af de overvejelser om disse muligheder, jeg har haft i den senere tid i lyset af Coronakrisen.

Pause fra trædemøllen – en nødvendighed

Vi er nok mange, der ind imellem har spekuleret over, om ikke en pause fra hverdagen ville kunne gøre en vigtig forskel for den måde, vi lever tilværelsen på.

Dertil er de årlige feriedage ikke nok, for de er selv blevet opslugt af hverdagen.

Feriedagene er uløseligt forbundet til den hverdag, som de skal fungere som et afbræk fra af to grunde:

For det første gælder det jo i ferien om at "koble af".

Når man kobler af, så er det en betingelse, at man kobler til igen. Derfor gælder det i ferien om at slappe mest muligt af, mens man har tid til det – "effektiv afstressning" kunne man kalde det, hvis man vil bruge et ganske væmmeligt udtryk, og derfor er der mange, der planlægger ferien ligeså

pertentligt som hverdagen, så man kan få mest muligt udbytte af den, og knapt så mange, der bruger de surt tjente feriedage på bare at "flyde med tilværelsen."

For det andet er feriens udbytte kortsigtet.

Mange benytter ferien til at rejse langt væk fra hverdagens rammer – væk fra det hele.

Men når feriebilderne er lagt ud på Facebook og rejseberetningen er delt ved vandkøleren på kontoret, så har man kun minderne tilbage. At holde ferie er både dejligt og nødvendigt, men jeg synes, det er svært ikke at se det som en del af hverdagens trædemølle: Dybest set holder vi ferie for at kunne holde til mere arbejde.

Derfor skal der en endnu længere og helt ekstraordinær pause til, hvis det er hele ens tilværelse og eksistens som menneske, der trænger til et eftersyn i sømmene.

En sådan ekstraordinær pause fra den velkendte hverdag kan man godt sige, at en barselsorlov er – det er ikke på nogen måde en "babyferie"! Der er tale om et nyt liv, både for den nyfødte og for en nybagt mor. Men heldigvis skal dette nye liv, for vores vedkommende, etableres inden for de samme vante og afholdte rammer her i præstegården og i Darum by.

"At arbejde er at leve?"

Man kan vælge at se Coronakrisen lidt på samme måde.

Nedlukningen af samfundet har i den grad givet os et afbræk fra hverdagen, som vi kender den, hvad enten vi bryder os om det eller ej.

Det at kunne aflevere sine børn i institution og selv tage på arbejde, det at kunne ses frit med familie og venner efter behov, det at kunne tage i skole, det at kunne tage ind til byen og købe ind, gå på café, gå til sport og fritidsinteresser, det er alt sammen fællestræk for vores liv. Fra den ene dag til den anden var det slut alt sammen!

Til at begynde med var det måske meget sjovt – man talte netop om "Coronaferien," som en slags forlænget påskeferie.

Men en af forudsætningerne for at kunne nyde en ferie fuldt ud er som bekendt, at man har en slutdato for den.

Det er vel, i det hele taget, en betingelse for al nydelse her i livet, at den ikke er varig.

Selv det bedste man ved, kan blive forfærdeligt trivielt, hvis man bare har ubegrænset adgang til det hele tiden.

Slutdatoen for Coronaferien udeblev, og det var derfor, den udviklede sig til en kollektiv eksistentiel krise i endnu højere grad end den frygtede helbredsmæssige krise. Øget hygiejne, at holde afstand og "at stå sammen hver for sig" blev til nye livsvilkår frem for blot midlertidige sikkerhedsforanstaltninger i en nødsituation.

Det er vanskeligt pludselig at være nødt til at etablere en ny hverdag under fremmede forudsætninger. Ikke mindst er det uvant for os, der er vant til at kunne forvente en meget høj grad af ikke bare medbestemmelse, men selvbestemmelse.

Det er ikke sjovt, når man ikke kan bestemme selv.

Det er ikke sjovt at være underlagt en samfundsmæssig nødvendighed.

Det er ikke sjovt at være nødt til at udvise samfundssind.

Vi, der ikke har oplevet 2. Verdenskrig og dens følgevirkninger i befolkningen som f.eks. nøjsomhed, har ingen som helst erfaring med det.

Så det er gået op for mange, at det faktisk ikke er sjovt, når man ikke kan komme på arbejde eller i skole. Nogen har også måttet indse, at det ikke er SPOR sjovt, når man er tvunget til at bruge hver eneste dag sammen med sine familiemedlemmer!

Al den tid sammen kan føre til skilsmisse.

Det er i det hele taget ikke spor sjovt, når man ikke kan føle sig værdifuld på sit arbejde i arbejdstiden og gøre, hvad man har lyst til i fritiden.

Coronakrisen – en eksistentiel krise

Så måske har man kedet sig i kortere eller længere tid.

Og måske har man forsøgt at aflede tanker med bagning, havearbejde og avanceret madlavning for begyndere eller ved at opfinde hjemmearbejdsopgaver, som i bund og grund var unødvendige, bare for at slippe for at tænke efter eller være sammen med familien.

Måske har man haft svært ved at holde sig alment vellet for øje og kun haft fokus på egne afsavn.

Måske har man været ved at gå ud af sit gode skind i frustration over ikke at kunne få svar på spørgsmålet om, hvor længe det skal vare ved, før "det bliver godt igen", som synes at have været tidens noget banale mantra – for var det nu også så godt før?

I så fald har man rent eksistentielt været offer for Coronakrisen, for alle disse reaktioner er kendetegn for, at man befinder sig i en krise. En krise, som er blevet anledning til, at man pludselig bliver konfronteret med den frygt for at være helt og aldeles betydningsløs, hvis man ikke kan gå på arbejde/skole og fylde hver weekend med fritidsinteresser og familiebesøg.

Ordet "krise" har mange betydninger, som kan belyse den eksistentielle Coronakrise yderligere. Krise beskrives som

"en problematisk forandringssituation med et vendepunkt." Ordet kommer af græsk og betyder også "dom." Og i en eksistentiel krisesituation, holder man netop dom over sig selv og sit liv.

Det kunne alt sammen lyde, som om en krise udelukkende er noget, som for enhver pris bør undgås. Men til krisebegrebet hører også, at noget nyt følger i dens kølvand.

Et nyt verdenssyn, en ny indstilling, et nyt menneskesyn, en ny måde at leve på – ja, et helt nyt menneske i de samme gamle, vante rammer. Måske i dette tilfælde et helt nyt samfund i det samme gamle land? Altså bliver det ikke på dén måde "godt igen," for det bliver ikke det samme. Og måske er det godt nok!

Tvungen forandring

Forandring er skræmmende. Særligt, når man ikke selv har bedt om den eller ønsket den, og det er som regel meget appellerende ikke at pille for meget ved noget, der umiddelbart synes at fungere udmærket i forvejen. I hvert fald er der tryghed forbundet med, at alt forbliver, som det plejer. Men det er også umuligt.

Forandring er selve betingelsen for, at livet kan finde sted. Vores tilværelse kan ikke forblive den samme, når en krise – en problematisk forandringssituation med et vendepunkt – først er indtruffet. Derfor kan livet fortsat komme bag på os moderne mennesker, bedst som vi synes, at nu ved vi da alting, nu har vi langt om længe knækket livets kode og gennemskuet det hele.

Så kommer livet og forandrer os med påmindelsen om, at vi ikke kan slippe

afsted med at tage magten over tilværelsen og bestemme det hele selv.

Det er ikke altid op til mig selv at skabe min egen tilværelse.

Nogle gange finder der begivenheder sted, som er større end mig og mine planer. Eksempler på det er, når nyt liv bliver født, når gammelt liv går bort, når lande går i krig, når mine medmennesker minder mig om, at også de har en fri vilje, som ikke nødvendigvis ligner min – og altså også Coronavirussen.

Vi kan ikke rumme vores eget liv. Dertil er det for storslået, for grufoldt og for vidunderligt, og det vil uvægerligt sprænge enhver begrænsning, vi forsøger at rumme det i og handle med os uden at skele til, hvilke handlinger vi selv havde planlagt. Nogle gange får vi ikke noget valg og den demokratiske medbestemmelsesret suspenderes. Så må vi bare vente. Vente på, at det går over, vente på evnen til at se tingene på en ny måde – med taknemmelighed – og indtil da få det bedste ud af det. Ældre generationer er bedre til den end min egen.

For nylig mødte jeg en gammel dame på en barnevognstur her i sognet.

Jeg fór helt op over, hvor synd jeg syntes, det var for hende, at hun ikke kunne være sammen med andre og gå til arrangementer i sognehuset, som hun ellers gerne gør: "Det går nu nok alt sammen. Jeg tænker ikke så meget over, hvad jeg ikke kan og ikke må lige nu, men mere over alt det, jeg gudske-lov stadig kan."

Måske man skulle udnytte kontrolltabet ved at give slip på forventningen om, at alting skal blive som før for at det kan blive godt igen. Det kan ingen give os lovning på. Lad os i stedet være taknemmelige for overhovedet at være her. Der er stadig meget at være taknemmelig for, hvis bare vi gider fjerne blikket fra egen næsetip.

*Thea Laukamp
– direkte fra barselsstuen*

Kommende arrangementer

Gennemføres under hensyn til aktuelle corona vejledninger.
Hold dig orienteret på sogn.dk/darum og darum.dk

2. Pinsedag (1. juni)
Fejres med en friluftgudstjeneste
i Bramming kl. 11.00

AFLYST

Der afholdes almindelig gudstjeneste i
Darum kirke kl. 10.00

Sogneudflugten 2020 ER AFLYST

Darum Menighedsråd og Arrangementsudvalget

Digegudstjeneste 2020

Søndag, den 16. august kl. 16

Vi rykker ud i Guds grønne katedral, når vi holder denne gudstjeneste ved Sønderbydiget for enden af Sønderbyvej. Pigekeoret "Pulpiturlærkerne" under ledelse af Bente Kjøller vil glæde og støtte os med sang under den frie himmel.

"Vi hedder PULPITURLÆRKERNE. Vi begyndte for godt 9 år siden som kirkekor ved Grimstrup/ Roushøje kirker. Efter en del udskiftninger, er vi nu 20 piger/damer fra ca. 35 - 65 år.

Vi holder af at synge materiale fra højskolesangbogen, nyere danske salmedigtere og selvfølgelig flerstemmig salmesang. Dette er det man efterspørger i" vore "kirker. Vi er engang imellem på div. plejehjem og opræde... her bl.a også med gamle film og musical sange. "

Efter gudstjenesten drikker vi vores medbragte kaffe.

Husk selv at medbringe en stol eller tæppe til at sidde på.

Skulle vejret være for vådt, rykker vi ind i Darum kirke.

Vel mødt til en festlig stund på diget!

Darum Menighedsråd og Arrangementsudvalget

Kommende arrangementer

Gennemføres under hensyn til aktuelle corona vejledninger.
Hold dig orienteret på sogn.dk/darum og darum.dk

I efteråret planlægger vi "Åbent Sognehus" med indtil videre hemmelig gæst, salmesang med solister i kirken og meget andet. Se næste udgave af sognebladet.

Arrangementet med Kresten Pedersen, som oprindeligt skulle være afholdt den 31. marts, flyttes til oktober. Se næste udgave af sognebladet

Strikkecafé i Sognehuset, mandag i lige uger fra kl.19.00-21.30.

Ny sæson fra mandag den 31. august.

Alle er velkommen (10 kr. pr. gang for kaffe/te).

Kontaktperson: Tove Hansen tlf: 5054 3644

Læsekreds i Sognehuset, onsdag i ulige uger fra kl: 14.00-16.00.

Ny sæson fra onsdag den 9.september.

Alle er velkommen (10 kr. pr. gang for kaffe/te).

Kontaktperson: Hanne Sørensen, tlf: 7517 9582 / 2163 5397

Anderledes hverdag i Darum Børneby

Under nedlukningen af Danmark har vi set flere billeder af tomme lokaler i Darum Børneby. Nu er det heldigvis lyden af glade børn, der fylder børnebyen igen. Og ikke så meget på gangene og i klasse- og børnehavelokalerne, men på legepladserne, skolegården og i plantagen.

For at få plads til alle børnene i børnebyen, er de nu spredt over flere matrikler. Børnehaven er delt i mindre grupper, hvoraf en enkelt pt. har grupperum på skolen. Også skolens 0. -5. klasse er fordelt i mindre grupper. De fleste klasser er fordelt i skolens lokaler, men en klasse er i Fritidscenteret og en klasse i Spejderhytten. Udearealerne er ligeledes fordelt på de forskellige grupper.

6. klasse undervises i skrivende stund stadig hjemme, men kan se frem til at vende tilbage til skolen fra 18. maj.

Både personalet i børnehaven og på skolen melder om glade børn, der tager udedagene med et smil – også når det regner. Den anderledes hverdag skaber nye læringsrum og nye måder at organisere undervisning og aktiviteter på. Flere af de ansatte melder om, at de ønsker nogle af de nye erfaringer bragt videre ind i den hverdag, vi kender som "normal".

I bestyrelsen indstiller vi os på, at Darum Børneby ikke kommer tilbage til den hverdag, vi kendte før Coronakrisen. Der vil være nogle ting, der vil være forandret og sandsynligvis nogle retningslinjer, vi skal forholde os til. Derudover skal vi selvfølgelig drage alle de gode erfaringer fra den anderledes hverdag med os, så de kan komme både vores børn og personale til gode.

Vi har spurgt nogle af børnene i Darum om, hvordan de oplever den nye hverdag, de er mødt ind til.

Søskendeparret Emma og Johan Flansmose Vinbech er begge vendt tilbage til børnebyen kort efter påske. Johan i Bistadet – "Rød familie" og Emma i 1. klasse. Johan fortæller, at de er ude hele dagen, men at han godt må spise morgenmad indenfor. Morgenmaden har han med hjemmefra, for det må ikke som vanligt serveres i Bistadet. Børnehavens udeareal er opdelt i områder - "Vi må ikke krydse stregen," fortæller Johan, da han beskriver, hvordan de skal være sammen med deres "familie," som de kalder gruppen af børn, de er sammen med hver dag.

Madpakkerne spises naturligvis også i det fri i Bistadet.

Johan er i "rød-familie," og de må lege med "sort-familie." "rød-" og "sort-familie" opholder sig i ét område hele dagen, for så at rykke til næste område dagen efter.

Der skal mange gange håndvask til i løbet af en dag.

I 1. klasse har Emma oplevet, at klassen er blevet delt i to grupper, med hvert sit lokale. Emma savner at kramme sin kammerater, og at kunne gynte og lege på legeredskaberne. "Vi må kun være ved den lille rampe, og den er ikke så sjov at rutsje på," fortæller hun. Emma beskriver, hvordan skoledagen både foregår inde i det "nye" klasselokale og udenfor. "Jeg er lidt træt af at lave lektier udenfor, men det er godt vi stadigvæk må have legeaftaler." SFO'en er også helt anderledes. Her må man kun lege med de børn, man går i klasse med. Det betyder, at der nogle eftermiddage kun er en eller to at lege med. Det er ikke så sjovt.

Matematik i skolegården

Mandag d. 20. april var Karla Lundgaards første dag i førskole. Der blev hverken mulighed for forårsfest eller afslutning i børnehaven, som ellers er traditionsrige begivenheder i Bistadet, før Danmark blev lukket ned, og da hverdagen skulle i gang igen, blev det med opstart i førskolen. Karla savner Connie, som var primær-pædagog for Karlas gruppe i Bistadet, men heldigvis har Bodil taget godt imod i førskolen, og Bodil er god til at dele krammere ud, når der er brug for det i sådan en hel ny hverdag. I førskolen er børnene også delt i to grupper.

Karla fortæller, at de laver lektier hver dag – opgaver med bl.a. tal og puslespil. "Vi er i Solstrålen, når vi skal være inde. Når vi skal på toilettet, skal vi ud i toiletvognen."

Karla har også oplevet at have fødselsdag i førskolen - "de (børnene) måtte gerne synge fødselsdagsang for mig, men jeg måtte ikke dele noget ud." Karla er glad for at komme afsted hver dag og glæder sig til, de må lege – "Jeg leger tit med Milas og Silje," fortæller en glad Karla.

I 5. klasse går Lukas Øhlenschlæger Hansen. Ligesom alle skolens 0.-5. klasser elever, oplevede Lukas at gå i hjemmeskole i tre uger. Han fortæller, at han hver dag fik besked fra sine lærere om, hvad han skulle arbejde med i løbet af dagen. Der skulle både arbejdes med dansk, matematik, engelsk og tysk, men der var lidt stille og Lukas savnede kammeraterne og det liv, der var på skolen, mens han var hjemme.

Nu, hvor der igen er en hverdag på skolen, har 5. klasse indtaget gymnastiksalen og klubben. I gymnastiksalen sidder eleverne på yogamåtter og tæpper på gulvet og arbejder med deres skoleting. Noget af det, Lukas fremhæver som anderledes fra den "gamle hverdag," er frikvartererne, "før måtte vi godt sidde i vores klasselokale i frikvarteret, nu skal vi være meget mere ude."

5. klasse har undervisning i gymnastiksalen.

Lukas fortæller, at de i denne uge (uge 20) skal på en gåtur hver dag. Ruterne har de lavet to-og-to på forhånd ved at tegne en figur på et kort – figuren bliver til en gåtur på mindst en halv time.

Faktisk kan Lukas måske lidt bedre lide denne her skoletid – ”Vi er meget mere ude, og så er dagene ikke så lange.”

Thea Schmidt Jensen i 6. klasse har nu gået i hjemmeskole siden midten af marts. Hun fortæller, at hun gennem de sidste uger er blevet ret god til at bruge Aula og Teams (kommunikationsfora, der bruges mellem skole/hjem og mellem elev/lærer). Her er langt størstedelen af kommunikationen mellem elever og lærere foregået. Thea fortæller, at ”det sværeste har været at koncentrere sig og at planlægge sin dag, men det har været nødvendigt, for ellers fik jeg alt for mange lektier de andre dage.” Det har været svært at forstå, hvorfor de - som den eneste klasse - ikke måtte vende tilbage i april, men nu glæder Thea sig til at skulle afsted, og se de andre på skolen og til at arbejde med andet end Aula og på computeren.

Både Thea og Lukas giver udtryk for, at de savner klubtilbuddet. Eftermiddagen bliver lidt lang og kedelig, så de glæder sig til, at klubben må åbne igen.

*På vegne af Børnebyens bestyrelse
Lene Bækdal og Dorte Hjort*

Nyt fra Lokalrådet

Når jeg ser på hvad jeg skrev i Sognebladet i marts at der skulle ske i Darum, ja, så må jeg sige at det hele faktisk er gået mere eller mindre i vasken. Corona-vasken. Corona lukkede hele Danmark ned om morgenen den 12. marts med diverse følger for Darum. Her set ud fra lokalrådets briller:

Darum Vadehavsdag 2020 med alle de spændende nye og gamle aktiviteter blev vi nødt til at aflyse. Vi vender stærkt tilbage med forhåbentlig samme program 23. maj 2021.

Biblioteksspottet der skulle sættes op 1. april venter vi stadig på. Nu åbner bibliotekerne d. 18. maj, så forhåbentlig bliver det sat op inden længe. Og så kan vi få gang i vores lokale biblioteksudvalg, som har ledige pladser.

Grundlovsmødet, vores traditionsrige møde i Præstegårdshaven, har jeg netop sendt aflysning ud om. Desværre. Dermed er det første gang i 20 år i træk, at det ikke afholdes i Darum. Vi vender tilbage 5. juni 2021.

Butiksgruppen havde planlagt borgermøde sidst i marts, som desværre også blev aflyst. Se om butikken andet sted i bladet.

Der er dog arbejdet videre på andre måder:

Der var rejsegilde med de nye lejeboliger i Skråtoften den 21. februar. Og de har bygget videre på trods af Corona. Der har dog været nogle udfordringer med vand. Men nu ser det ud til at boligerne bliver færdige midt juni, start juli. Boligselskabet har dog ikke fået meldt ud til folk på ventelisten, hvem der får en bolig, men efter et møde den anden dag, kommer der nu skub i det.

Karsten Degnbol og Helle havde møde med 2 fra Bovia/Vejen Byggeselskab, bl.a. en kommunikationsdesigner, som vil lave noget materiale om Darum, som beskriver, hvad det er for et samfund, man flytter til, hvis man vælger at leje en bolig her i Darum. De fik en masse info om Darum, både om aktiviteter, fællesskab, natur, Børneby mm og en køretur rundt i landsbyen og i naturen her omkring. Måske kan vi også selv bruge materialet i andre sammenhænge, hvis det bliver anvendeligt for os, f.eks. i forhold til ejendomsfølgerne.

Sneum sluse gruppen har søgt puljen til lokale projekter ved Esbjerg kommune og fået bevilget 100.000 kr. Vi var også til møde med Nationalpark Vadehavet og Esbjerg kommune vedr. NPV's nye projekt Velkommen til Nationalpark Vadehavet. Dette projekt har fået rigtig mange penge fra Nordea-fonden til at lave infosteder ud til Vadehavet. NPV har valgt at Sneum sluse skal være et sådant sted og dermed vil de medfinansiere vores projekt med 150.000 kr. udover at de udarbejder og opsætter infotavler. Dermed har vi næsten fuld finansiering.

Dog har vi endnu ikke fået en afgørelse på anken fra Danmarks Naturfredningsforening mod Kystdirektoratets dispensation til projektet. Det er vi nødt til at afvente, før vi kan komme i gang med at bygge.

Rågeregulering: På baggrund af borgerhenvendelser fra beboere nær Sandgadens plantage, er der i samarbejde med Darum Jagtforening søgt om og opnået tilladelse til at regulere rågerne i plantagen indtil 15. juni.

Allan Hansen fra Darum Jagtforening fortæller, at Danmarks Jægerforbund anbefaler, at rågerne også stresses. Dels for at få dem til at flytte og dels fordi de så får færre unger.

Dette kan gøres ved at dem, der går en tur gennem skoven gør følgende: Tag en tyk gren og bank på træerne, der hvor rederne er bygget. Det kan få rågerne til at lette fra rederne. Det kan betyde, at æggene når at blive kolde, så der ikke kommer flere unger.

Vores hjemmeside, darum.dk, har fået en ansigtsløftning og er blevet meget flottere at se på og mere overskuelig. Prøv at gå ind og se.

Som mange nok har set, så er Din Forsyning begyndt at udgrave til vores regnvandsbassin på engen ved Gl. Darumvej ud for Vestertoften. Det er mellem det gamle rensningsanlæg og gylletanken på grusvejen Vesterbyvej, der løber i forlængelse af Vesterbyvej og om til Gl. Darumvej.

Søen forventes færdig til efteråret. Det bliver en stor sø og lokalrådet vil spørge EK om borde-bænke, sti ved området mm.

Vi er netop startet op med lokalrådsmøder igen og skal også til møder med Esbjerg kommunes Teknik & Byggeud-

valg, med Økonomiudvalget og Dialogmøde med Teknik & Miljøforvaltningens chefer.

I håb om en god, varm og Corona-fri sommer

*Helle Ertmann
Darum lokalråd*

Nyt fra Butiksudvalget

Projektstatus er: Vi har en godkendt lokalplan for området, hvilket vil sige at vi kan opføre købmandsbutikken på præstegårdsgrunden. Vi har budgetter på plads, og vi anser at et salg af anparter for 2,1 millioner er grundlag for at igangsætte opførelsen af købmandsbutikken. Vi har etableret bankforbindelse. Vi har vedtægter for selskabet, og disse er verificeret hos advokat. Vi har selskabsdannelsen på plads, som skal drive selve købmandsejendommen. Selskabet er registreret som "Darum Butikcenter ApS" og har pt. en selskabskapital på 40.000 kroner. Alt dette havde vi glædet os til at præsentere for alle interesserede på det annoncerede møde den 25. marts.

Men... men .... Coronakrisen! Hvornår vi kan afholde det store informationsmøde, vides af gode grunde ikke. Vi kan håbe, at der snarest åbnes op for forsamlinger på 500 personer. Hvorfor lige 500 personer (eller noget i den retning) Jo vi har i butiksudvalget stadig stor tiltro, at der vil være massiv opbakning til

projektet, og rigtig mange vil møde op på informationsmødet. Informationsmødet er også starten på praktisk salg af anparterne, som jo er hele fundamentet for projektets realisering. I butiksudvalget har vi den opfattelse, at borgerne/anpartskøberne har krav på en fyldestgørende information om selskabsvedtægter, risikoafdækning, forretningsførelse osv. inden man bruger penge på køb af anparter.

På trods af Corona osv. er vi i butiksudvalget storoptimister. Projektet er forsinket, men så snart forsamlingsbudgettet lettes, indkalder vi til stort informationsmøde i Darum kultur- og fritidscenter, og vi både tror og håber på, at der kommer et massivt fremmøde, så vi kan komme i gang med at realisere projektet.

*På udvalgets vegne
Lasse Boesen*

Skal I have konfirmation i Darum 2021?

Der vil være konfirmation i Darum kirke den 2. maj 2021

Tilmelding

Hvis I skal have konfirmation i Darum Kirke i 2021, så skal I tilmelde jeres konfirmand via linket

www.folkekirken.dk/livets-begivenheder/konfirmation/konfirmandtilmelding

Hvis dette giver udfordringer, er I selvfølgelig meget velkomne til at kontakte præsten på tlf.: 75179220 eller mail: darum.sogn@km.dk

Tilmeldingen skal ske senest søndag den 20. september 2020.

Morgentimer i forbindelse med skoledagen

Konfirmationsforberedelsen finder sted i Sognehuset, Feilbergvej 15A, tirsdage kl. 8-9:45 og forestås af sognepræsten. Efterfølgende køres konfirmanderne til skole med taxa. Menighedsrådet afholder udgiften til kørslen. Første gang med morgentimer er tirsdag d. 20. oktober.

Temadag i september

Forberedelsesforløbet begynder med en temadag, som foregår i og omkring Sognegården ved Skt. Ansgar Kirke i Nørregade i Bramming sammen med de øvrige konfirmander fra Bakkevejens Skole og Bramming-præsterne.

Temadagen ligger tirsdag den 29. september fra kl. 8 efter aftale med ledelsen på Bakkevejens Skole. Konfirmanderne kan tage skolebussen ind til Bramming og gå til kirken, som ligger tæt på skolen.

Hvis jeres konfirmand går på en anden skole og skal deltage i temadagen, bedes I træffe aftale herom med den pågældende skole.

Indledende konfirmandforældremøde

I vil herudover blive indbudt til et konfirmandforældremøde. Invitationen vil kunne findes efter sommerferien på www.sogn.dk/darum menupunkt konfirmation 2021 og i øvrigt i september-udgaven af sognebladet.

Menighedsrådet orienterer om Menighedsrådsvalg 2020 den 9. juni kl. 19.00 i sognehuset.

Vi byder på et stykke smørrebrød, så vi vil gerne have tilmelding senest 8. juni på tlf. 5186 7876 eller mail bir-tho@post3.tele.dk

Ændret til 9. juni

Ny valgform, hvad betyder det?

I 2020 skal alle menighedsråd afholde valg på en ny måde. Der skal holdes offentligt orienteringsmøde 9. juni og 15. september kan alle medlemmer af folkekirken deltage i det lokale sogns valgforsamling.

Hvorfor er valgformen ændret?

Det overordnede svar er, at den er ændret for at sikre den demokratiske legitimitet i folkekirken.

Den nye valgform tager udgangspunkt i, at valg til menighedsråd de allerfleste steder sker som et personvalg ved valgforsamlingen 15. september og ikke længere ved et listevalg. Det minder om formen, som mange kender fra foreningslivet.

Hvad er den vigtigste ændring i den nye valgform?

At medlemmer til menighedsrådet vælges på en valgforsamling den tredje tirsdag i september, som i år ligger 15. september 2020. På valgforsamlingen stiller interesserede kandidater op, der er mulighed for debat, og der stemmes på de enkelte kandidater ved skriftlig hemmelig afstemning. Valgformen ligner u-

middelbart det, man mange steder førhen har gjort på de offentlige opstillingsmøder. Det nye er, at der ikke alene opstilles kandidater, men de vælges på dagen for valgforsamlingen. Derfor er der flere krav til måden valget gennemføres på.

Hvad skal der foregå på orienteringsmødet 9. juni?

Det offentlige orienteringsmøde skal afholdes sammen med det årlige menighedsmøde. Mødet er offentligt tilgængeligt, og alle interesserede har adgang til at deltage i mødet.

Menighedsrådet skal senest tre uger inden bekendtgøre mødets tid og sted ved gudstjenester, på sognets hjemmeside i og i de lokale aviser.

Orienteringsmødet skal afvikles efter en fastsat dagsorden, der blandt andet skal indeholde en orientering om arbejdet i den forløbne funktionsperiode, årsregnskab, orientering om og idéer og visioner til det kommende menighedsråds valg, budget, regler for menighedsrådsvalget og antallet af kandidater, der skal vælges til menighedsrådet 15. september 2020.

Fra Sognearkivet

Forsamlingsfriheden sat på prøve i 2020

Grundlovsfester i Darum

2020 blev året, hvor en Coronakrise aflyste en ellers mangeårig dejlig tradition i Darum: Den årlige fejring af vores Grundlovsdag den 5. juni. Der plejer at være rigtig god søgning til grundlovs-møderne i Darum og det gik selvfølgelig ikke med de forsamlingsrestriktioner der var udstukket fra myndighederne. Dermed blev den grundlovssikrede ret til forsamlingsfrihed sat ud af kraft.

I Grundlovens § 79 står der om forsamlingsfriheden: "Borgerne har ret til uden forudgående tilladelse at samle sig ubevæbnede." (Kilde: retsinformation.dk)

På Grundlovsdagen den 5. juni fejrer vi den første danske Grundlov fra 1849. Forfatningen blev underskrevet af Frederik d. 7. (1808 – 1863) og gav danskerne blandt andet forsamlings-, religions- og ytringsfrihed.

Det første Grundlovs møde i Sandgades Plantage

Den første Grundlovsfest i Darum blev afholdt 5. juni 1901 i Sandgades Plantage.

I Vestjyllands Social-Demokrat kunne man 7. juni 1901 læse: "Grundlovsfesten i Darum Plantage var besøgt af ca. 500 Mennesker. Det var første Gang der afholdtes Grundlovsfest i Darum. Plantagens Formand Lærer Nielsen bød Forsamlingen velkommen og gav herefter Ordet til Gaardejer Augustinus Sørensen Dons. Han begyndte at tale om Grundloven, men den blev en Mindetale om Frederik den 7. ... Det blev en stor skuffelse for mange, at ikke en eneste af Talerne berørte Nutidens Politik, for Grundlovsdagen burde være en politisk Festdag."

I en annoncering i Varde Folkeblad 27. maj 1902 for Grundlovsdag i Darum stod der: "Mad maa ikke medbringes, men Øl og Limonade kan faas."

Grundlovs møderne gav lidt indtægt til plantagebestyrelsens kasse, kan man se i de gamle protokoller.

Grundlovsdag i præstegårdshaven

I nyere tid har Grundlovsdag igennem

Grundlovsfejring 5. juni 2019

Foto: Kurt Hansen

mange år været afholdt i haven i tilknytning til Darum Præstegård. Det begyndte tilbage i den daværende Borgerforenings tid i 80'erne. I 3 år i 90'erne blev Grundlovsdagen dog fejret i haven på Riber Kjærgaard sammen med Landbrugsskolen og borgerforeningerne i Sejstrup - Hunderup og Vilslev. En vigtig

del af en Grundlovsfejring er taleren, der i de år kunne være et kendt navn,

som f. eks. Jens Nauntofte eller Anker Jørgensen. Efter nogle år flyttede fejringen tilbage til præstegårdshaven.

Grundlovsfejring i de senere år I nyere tid har fejringen fundet sin gode faste form. Lokalrådet står for arrangementet i samarbejde med Menighedsrådet og 5. klasse fra Darum Børneby står for salg af kaffe og hjemmebag.

Der indledes med fællessange som organist Hans Henrik Brok spiller for til og dernæst holder en gæst selve Grundlovstalen. F.eks. har Flemming Just (Sydvestjyske Museer), Elisabeth Dons (biskop i Ribe) og Mussa Otto (vice-

borgmester i Esbjerg Kommune) været talere.

Darum FDF sørger for aktiviteter til børnene, der bliver sunget lidt flere sange, drukket kaffe og hygget. Solen skinner som oftest, Dannebrog vajer og vores demokrati bliver fejret på fineste vis!

Elisabeth M. Rasmussen

Sognearkivet har åbent hver første onsdag i måneden kl 19.00 – 21.00.

Undtaget i skoleferier.

sognearkivet@darum.dk

T: 21236505

Nyt fra FDF

Så er vi igen ved at være klar til ny opstart efter corona nedlukning, og vi glæder os rigtig meget til igen at se vore medlemmer og håber at vi vender tilbage til den "gode gamle hygge" som vi måtte forlade for en tid.

Dog er der flere ting vi i dette år må sige på gensyn til; bl.a. vores årlige Sct. Hans kan desværre ikke blive afholdt i år, da vi ikke tids nok kan få nye åbningsoplysninger i forhold til forberedelserne. Men vi håber da at I alle vil få en hyggelig aften og vi igen ses i 2021.

Vores medlemmer må desværre også vente med den store sommerlejr et par år endnu, da også dette er blevet aflyst. Vi vil prøve at se, om ikke vi kan lave noget x-tra hygge for kredsen i stedet.

Der var også mange der havde glædet sig til vores nye tiltag til et Numlinge hold for de helt små. Desværre må dette også udsættes til 2021. Vi håber at se alle der kunne have lyst til foråret næste år.

Vi har været glade for, at vi har kunne hjælpe Darum børneby med at lægge hytte og grund til deres oplukning efter

Corona. De har haft et kæmpe stykke arbejde foran sig med at få alle ting til at gå op i skemaerne. Det er dejligt at høre, at de har kunne gøre brug af vore hjælp og at de har nydt tiden i FDF hytten. Vi håber da et der fortsat vil være mulighed for et skønt og dejligt samarbejde mellem Darum Børneby og FDF.

Vores puslinge/tumlinge har haft besøg af en leder, der har taget græskarkærner med. Med dem håber vi at vores medlemmer vil forspire så de er klar til at blive sået på vores grund. Meningen med dette er, at vi håber at der til Halloween er græskar til udskæring. Det er jo spændende at se, om vi kan få nogle store græskar ud af dette.

Tak for al den støtte vi alle har kunnet give hinanden i denne tid, og vi håber også at i alle fremadrettet vil blive ved med at hjælpe med at passe på vores hytte og grund, så vi alle får/har mulighed for at nyde de gode tider der måtte komme.

*Skrevet for FDF Darum
Af Linette Atzen*

Sognekalender

...det sker i byen bag diget...

Til opslagstavlen!

Gennemføres under hensyn til aktuelle corona vejledninger.
Hold dig orienteret på sogn.dk og darum.dk

Juni 2020

01.06. kl. 11.00: Fælles Friluftsgudstjeneste i Bramming, fælles transport
Er desværre **AFLYST**

05.06. kl. 13.30: Grundlovsmøde i Præstegårdshaven er desværre
AFLYST

09.06. kl. 19.00: Menighedsrådet inviterer alle borgere til
ORIENTERINGSMØDE i sognehuset. Se omtale side 16

16.06 Sogneudflugt er desværre
AFLYST

23.06 Sct. Hans fest er desværre
AFLYST

August 2020

16.08 kl. 16.00: Digegudstjeneste på Sønderbydiget. Se omtale side 8

September 2020

08.09. kl. 14.00: Åbent sognehus i sognehuset. Opstart med kaffe/te og kage og
snak. Velkommen til gæst -
omtales i kommende blad og på darum.dk

15.09. kl. 19.00: Menighedsrådet inviterer alle borgere til VALGMØDE i
sognehuset. Se omtale side 16

29.09. kl. 19.30: Salmesang i kirken med 2 solister

Mødeaften i sognehuset: "En sønderbydreng fortæller" ved Kresten Pedersen - det-
te arr. blev aflyst, derfor ny dato for denne aften i oktober måned. Annonceres i sep-
temberbladet.

Strikkecafé i Sognehuset, mandag i lige uger fra kl.19.00-21.30.
Ny sæson fra mandag den 31. august.
Alle er velkommen (10 kr. pr. gang for kaffe/te).
Kontaktperson: Tove Hansen tlf: 5054 3644

Læsekreds i Sognehuset, onsdag i ulige uger fra kl: 14.00-16.00.
Ny sæson fra onsdag den 9.september.
Alle er velkommen (10 kr. pr. gang for kaffe/te).
Kontaktperson: Hanne Sørensen, tlf: 7517 9582 / 2163 5397

Gudstjenester i Darum Kirke

Der kan forekomme ændringer på grund af corona
Hold dig orienteret på sogn.dk/darum og darum.dk

1. juni 2. pinsedag	kl. 10.00	Charlotte Quiring
7. juni Trinitatis	kl. 10.00	Charlotte Quiring
14. juni 1.s.e. Trinitatis	kl. 09.30	Charlotte Rossel
21. juni 2.s.e.Trinitatis	kl. 10.00	Charlotte Quiring
28. juni 3.s.e.Trinitatis	kl. 09.30	Charlotte Quiring
5. juli 4.s.e.Trinitatis	kl. 09.30	Charlotte Rossel
12. juli 5.s.e.Trinitatis	kl. 09.30	Charlotte Rossel
19. juli 6.s.e.Trinitatis		Ingen gudstjeneste i Darum
26. juli 7. s.e. Trinitatis	kl. 09.30	Charlotte Quiring
2. august 8.s.e. Trinitatis	kl. 10.00	Charlotte Quiring
9. august 9 s.e. Trinitatis	kl. 09.30	Elise Balslev
16. august 10 s.e. Trinitatis	kl. 16.00	Charlotte Quiring Digegudstjeneste med altergang
23. august 11 s.e. Trinitatis	kl. 10.00	Charlotte Quiring
30. august Konfirmation Darum 12. s.e. Trinitatis	kl. 09.30 og kl. 10.30	Charlotte Quiring
6. september 13. s.e. Trinitatis	kl. 10.00	Charlotte Quiring
13. september 14 s.e. Trinitatis	kl. 09.30	Charlotte Quiring

Der er altergang når gudstjenesten er kl. 10.00
Gudstjenestetidspunkterne kan også ses på www.sogn.dk/darum